

NAŠE NOVINE

POLITIČNI- GOSPODARSKI I KULTURNI TEDNIK.

Prihaja vsako nedeljo. — Cena: „Naši Novini“ je na leto 40 D. na polleta 20 D. Oglasi se tudi spremajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 75 par. Za večkrat popust. Rokopisi se nevrnejo.

Uredništvo i uprava je v Dolnji-Lendavi št. 32. Izdavatelj: FERDINAND HERMAN v. k. kaplan. Odgovorni urednik: HARI LEOPOLD ev. p. duhovnik.

I. Leto 5. številke.

Dolnja Lendava, 20. juna 1926.

Cena edne številke 1 Dinar.

Na naš narod!

Pod tem naslovom je bio napisani eden članek v zadnji številki „Naše Novine“, štero je napisal čakovački korektor lista i je dao v list brez toga, da bi prve urednik prečteo. Članek ne odgovarja niti bon tonu, štere so si predstavile „Naše Novine“, — niti pa programi stranke i je v celosti takši, da more na nas pravično razsrditi en del naših somišlenikov i prijateljev izven naše stranke. Zato so se včasih „Naše Novine“ obdržale nazaj, i zato ne so naši naročniki dobili „Naše Novine“ zadnjo nedeljo.

Ar pa se že prej odposlalo par sto ekzemparov lista, kak se ta pomota opazila, za to je dužnost uredništva tak, kak tudi pripravljalnega odbora stranke, da to v celosti preklica i prosi samovoljno i javno se one, ki jih bi mogeo članek razsrditi na nas, da nam naj ne zamerijo. Za oprostitev ima vsaki del čiste zroke v sledečem:

Pripravljalni odbor se sklicuje na program stranke, šteromi na čeli stoji edinstvo države i enakopravnost z lübeznom za vse narodnosti. Či je politična vera stranke takša i se zgodi v cerkvi stranke *en incident* — makar naj bo to harakiri enega pretirača to ponesveči le cerkvo, ali niti naj manj ne utemni samo vero, ali pa apoštotele te vere!

Urednik lista je potpuno zaposlen z organizacijo stranke, i lista, ar je vse v začetki. Ne more se njemu zameriti, či se zavüpa v somišlenost svojega korektora i je njemu dovolj, da da v list svoj članek brez toga, da bi tou prve prečteo. Što pozna samo naj manje, koliko posla da en list i si prestavi, da on ima skrbeti za dva i ešče zvün tega organizira stranko, tisti se ne more njemu zameriti, za to pomoto.

Pisatelj odgovarja sam za sebe i ze svoje reči, — tak uredništvo, kak tudi pripravljalni odbor odbije vse odgovornost i izjavi, da je on s tem člankom služio le interesom naših nasprotnikov.

Bolj previdno pri uredništvu i strogo po programi stranke idemo naprej za dobrobit naše Prekmurje, pa prosimo še enkrat, da se nam pozabi ta napaka, štero se zgodilo i izven nas stoječi stran proti nam i proti vam!

Program je bil i ostane, kakor bio razglašen i kak to v sledečem obnovno damo tü:

Prekmurškomi ljudstvi.

Mi prekmurci smo politične razmere naše nove domovine ešče zdaj po sedemletnom opazovanji spoznali. Samo ešče zdaj so se odprle naše oči, da so naši politiki naš narod ne po pravoj pot vodili. Namesto, da bi v boj šli za naše potrebčine, so notripršili v slovenske autonomije valove mlateči prazno slamo, za prekmurško ljudstvo so se pa ne brigali. Z tem hodeče nezadovolstvo nas je na stranke razcepilo i raztrošeni smo zgübili svojo moč i gratali smo hlapci tujim interesom.

To nas sili, da več nemo samo mirno gledali naše stvari, nego da se pod vodstvom naši najbogših združimo z rečjov: Prekmurje prekmurcom! Naša je zemla, voda zrak i gospodje ščemo biti v svojem lastnem dvori. Brezi razlike na poklic, jezik i vero so enotne naše potrebčine, v eden tábor se moremo združiti, da dosegnemo svoj cil, blaženost Prekmurja! Z tem cilom ščemo zvün zdaj obstoječi strank — stranko, štera de služila Prekmurškim interesom, zato goripozovemo, prekmurško ljudstvo, domačine, da se pod zastatov te stranke združijo z sledečim programom:

1. V državnopravnom deli vsa-

ko borbo, ki se bje okoli ustave za jalovo držimo i v tom tali smo toga mišljenja, da je vsaka takša borba za nas škodliva, nego našega državnoga žitka fundament i edino garancijo v osebi Njegovoga Veličanstva krala najdemo, zato prekmurškoga ljudstva podanost i vernost k nogam krala položimo.

2. Na gledoč zvünsko politiko smo za to, da se z ohranjenjom mednarodnoga mira, kak najprvo odpré zvünška trgovina, gospodarsko izmenjavanje, poravnanje carine, da naši kmetje lejko po bogšoj ceni odajo svoje stvari, svoje potrebčine pa bole po ceni lejko notrispravijo.

3. V verski zavedaj želemo versko sloboščino, ohranitev starij pravic različni veroizpovedi, vrnitev verski šol z vsemi pravica-mi i ka se katoličanske cerkve tiče, poravnanje patronatskoga pitanja.

4. Gojiti i gori ščemo obdržati tri jezičnoga, tri verskoga Prekmurškoga prebivalstva bratsko ljübezen, v imeni državne ustave zahtevamo za narodne majšine ednakopravnost, jezično i kulturno sloboščino. Želemo, da na vodilna mesta naši sinovje pridejo.

5. Želemo, da se davki (porcija) v celoj državi zednači, naj bode porcije plačevanje pravično i progresivno, naj se prenovijo katastri i zemliške knjige, naj nas porcija ne zadüši, kak dosegammao.

6. Naj bo zakon ednaki v celoj državi, naj ne bode vsakoj vesu drugi zakon. Želemo nazaj postaviti občinske i druge autonomne uprave, naj se dovoli uzdružjenje i vsako zborovanje.

7. Naj se kak naj prvo vöda končoveljaven agrarni zakon, da se napravi konec najemniške negotivnosti siromaškega prebivalstva brez razlike na narodnost. Ravnotak se naj poravna pitanje urbalialski pašnikov.

8. Reguliranje Müre, graditev cest, zvišenje zaslužne zmožnosti, da se ustanovijo fabrike, da si delavci lejko saslüžijo svoj krüh, da se dobi z pomočjov države posojilo i naj se razširijo zadrüžne ideje.

9. Ščemo naj se vse te naše želenja i celoga Prekmurškoga prebivalstva pravični interesi obarjejo.

To je fundament, na šterom Prekmurje stati more či zadovolnost i dobroto šče. V Božem imeni li napre!

Ka je autonomija?

„Novine“ in „Nepujsag“ trdita, da je Prekmurška stranka vjedinstva prevzela celi svoj program od S. L. S., samo le pitanje autonomije loči nas od njih.

Istina, da te da tou priznajo Novine, tudi povejo, da smo mi slobodnizidari, proti krščanski veri, komunisti i kapitalisti, — vse to tak daleč, da što ne razmi to dijačko reč autonomija, bi mogeo misliti, da tou se razmi pod tem rečoni. Zato postavim to pitanje ka to dene autonomija?

Autonomija je takši položaj med edne države proti drugi državi kak je to bilo med Horvatsko i Madjarsko pred bojom. Te so Horvatje meli skupne ministre v Budapesti z madjarima pa ešče ednoga posebno svojega, tam v Zagrebi so pa meli ešče banuše pa ministre, Tak so bili blagoslovjeni Horvatje iz Pešta i iz Zagreba, pa tou je bila njihova autonomija.

To je autonomija! Tak šče S. L. S. svoje ministre meti tudi v Ljubljani poleg ministrov v Beogradu. Glavna vlada v Beogradu, filnialna vlada pa v Ljubljani.

Kda se izjavila Prekmurška stranka za jedinstvo države, in proti za ispremenbo ustave, s tem povedala, da nešče püstiti za to autonomijo žrtvom ni naj menjši

Prekmürski interes, da je nam več se truditi za eden prekmürski grož, kak pa za to autonomijo, te na nas zmazala S. N. L., da mi branimo korupcijo.

Kaj je pa tou? Tou je tudi dijačka reč, pa telko dene, da vlada se da podmititi, — da edni ministri, državni tajniki i poslanci so za mito kaj napravili. To trdi zdaj edna stranka proti drugoj v parlamenti i za to je tam boj.

Naša stranka se tudi izjavila, da je proti korupciji.

Poglednimo zdaj štera je bole proti korupciji Kleklnova stranka ali pa naša.

Korupcija se išče samo v vladi med ministri. Zdaj je vlada v Beogradu i bi se moglo reči — či je istina korupcija tam — ar je mesto vlade Beograd, bio je Beograd gnjezdo korupcije. Do zdaj bi bilo samo edno takše gnjezdo v državi. S. L. S. šče ešče edno vlado, — ešče v Ljubljani meti za edno gnjezdo korupcije dve! Tak se bori proti korupciji? Zato smo mi za korupcio, ar neščemo edno drugo gnjezdo korupcije? Što de tou vervao?

Ali vzemimo, da bi se v Ljubljani takša autonomna vlada nastavila, štera bi za svoje ministre tajnike, poslance i t. d. vsikdar takše ljudi imela, da niti en nebi nastao nigdar korupcionist. Kaj bi to za nas haska nosilo? Samo le to:

1. Da bi nas iz dve strani komanderali in cukali to je iz

Beograda in z Ljubljane. To pa mi, kak dobri slugi znamo, da boljše ednoga gospoda služiti kak pa dva.

2. Ali tu moremo tudi na to misliti, da dnes mamu v Beogradu 12 eli 16 ministrov, isto toliko državnih tajnikov. — vsako ministarstvo pa ešče 30-50 uradnikov i tudi 400 poslancev. To vse mi plačamo, — za to ide naša velika porcija. Či si pa tudi v Ljubljani nepravimo ministre, tajnike uradnike in poslance, te mo meli dvakrat telko izdatkov i dvakrat vekšo porcijo. Trbe nam vekše porcije? Ešče več tera, ar nam zdaj nej zadosta? Nej — nej gospodje S. L. S. manje ministrov in ta pametne poštene strokovnjake.

Nedelja

po risalaj štrta.

»Ne guči po krivem proti svojem bližnjem!« (VIII. božja zapovid).

Proti bližnjem na časti i na dobrem imeni škoduje on šteri ga obrekuje, opravlja i podpihavlje. Z obrekovanjem greši, šteri o svojem bližnjem prepoveduje kakše izmislene napake, hibe, eli povekušuje njegove resnične napake, hibe. Obrekovanje jako nasprotuje pravici, ar jemlje človeki dobro ime, do šteroga ima vsaki človek pravico. Zato je pa grešno, jako grešno. Zato pravi sv. Jakob: »Ne obrekujte eden drugega, bratje! Što

obrekuje brata, ali što sodi brata, guči proti postavi i sodi postavu (4, 11)!« Sv. Hieronim pravi: »Či slišite koga, da obrekuje, daleč bežite od njega, kak pred kačov i pustite ga samega, naj ga bo sram i bo pusto drugje pri meri!«

V fari, kjer je bio že duga leta najlepši mer, sosidje so se vsi dobro zastopali, je naidnok zaislo vladati strašno zavraštvo, štero je postajalo če duže vekše. Plevanoša je to bolelo, zato pozove k sebi najbolše može. Po ednom je pita, ka je vzrok temu velikomi sovřstvi? Prvi je pravo: »Zato sam čemereren na sosida, da je strašno grde reči gučao meni.« Te reči čuje sosid, pa se za čudi i pravi: »Toga sam jaz ne gučao nigdar!« — Liki on me je grdo obrekovao! In tak je šlo naprej. Na pitanje što je to povedao je vsak iz teh povedao ime možkega, šteri je ne davno prišeo v to faro. V šteo je med temi priditi do veljave, da je hodo od enoga do drugega in je tu tega, tam drugega napihovao. Ko so to vidili kmetje, so se od njega obrnoli i on se je mogeo za kratko vreme že izseliti iz fare. I potem je pa postao mir!

O moj Bog! Kelikokrat ravnok podpihovanje, obrekovanje vze-me celo blaženstvo že na tem svetu i večkrat tudi na drugem sveti. Kak grdo je tudi či dva prideta vküper i si gučita te že tretjega ogovarjata. Te že njegove slabosti nosita naprej i je trobita v svet. Kakšo škodo mu delata. Či komu

kravo vkradneš si jo lejko küpi nazaj, či pa mu dobro ime vkradneš več si je nigdar nemre nazaj küpiti. Znamo, da vsaki človek ima kaj slabega, či nej imeli, po tem bi bili — ne ljudje, — nego angeli. I zato nigdar ne storimo drugomi škode na dobrem imeni i ne gučimo vö njüve hibe, napake. Bodimo takši kakšna je včela, ona seda na giften cvejt, pa gift tem pusti i li samo med odnese.

Politični glasi.

Obćinske volitve v Bosni i Hercegovini.

Ljuba Jovanović i njegovi tovarišje so v narodnoj skupščini predlagali naj se srbski občinski zakon tudi razširi na Bosno, Hercegovino i Vojvodino i naj se v te krajaj kak najprve razpišejo občinske volitve, da bi več ne gospodüvali občinski komisarje, nego odebrani županje. Tak se piše, da v Vojvodini zato ne razpišejo tak dugo občinske volitve, ar je tam dosta drugi narodnosti. Za Prekmurje bi bogme tudi preveč potrebno bilo, da bi se ednok razpisale občinske volitve, da bi se odebrali županje i zna se, da vsakom mesti ešče v Dol. Lendavi domačin, ki poznajo naše prekmürske razmere i potrebcine.

Za podpredsednika narodne skupščine je na mesto dr. Šibenika, ki je minister postao, odebrani radičovec Josip Pasarič.

Podlistek.

Bog ne bije z botom.

Iz madžarščine.

Tak se je zgodilo, da na ednoj jesenskoj nedeli popoldnevi Šari Imre i Katica pred oltar stopita i zdata se. Iz cerkvi so včasi v Šari Imrevo hižo šli, ne je sprejajo drugi, kak Pavel i Katicina krstna mati.

Pavel je ešče ednok na srce obino sestrico, obino je Imreva i v roko je vzeo vandrarski bot i šau je sam, brezi pomoči, proti žitka valovam.

Od tega mao je v Gaborovoj hiži tudi več ne takši žitek bio, kak prvo. Vert je nigdar ne bio prisrčen, ali zdaj je ešče bole čemerne nature grato, celi den je edne reči ne pregovoro. Njegova žena je več jokala, kak jela, sinovje so den za denom delali, samo za več i več. Gabor Števana žena je skrvma večkrat obiskala Katico, ali Bog vari, da bi to vert zvedo, ar bi njo tudi pregno.

Kesno v jesen so se k gostüvanji pripravljali, najstareši sin Janoš se je šče oženiti, iz najbližnje vesi najbole bogato deklo Kallóš Terko si je zaročo.

Slaba, mala dekla je bila, preveč tenka i betežasta, ali njeni oča je dva fertala. meo i k tomi velikomi verstvi sta samo dva bila, Terka i njeni brat. V vesi se je ljudem ne vidlo, da Gaborov sin z sosedne vesi pripela ženo, ali gospod Gabor je ponosno etak reko: v našoj vesi nega takše dekla, štera bi se šikala mojim sinom.

Pred ednim mesecom gostüvanja je okrožni vrač Karas bači doj ščeozgučati staroga Gabora, naj se nezgodita ženitev. Jetiko ma tista dekla, sühi beteg ma, ne sme si Janoš tisto vzeti. Ali Gabor Števan je ne posluššo na dobro reč.

Par let je odišlo. Sejali i želi so, staro drevje se je vözpodrelo i novo je že zraslo.

Gabor Pali istina z velikim trplenjem, ali dönok je k cili prišo, pop (farar) je postano i ravno v svojo ves so ga odebrali z ednim srcem i düšov, drugi je ne bio proti njemu, samo njegov lastiven oča. Ali toga človeka je že nišče ne ljübo v vesi i ka so njegovoga sina odebrali za farara so to nigdar ne žalivali. Takšega pravoga dühovnika so dobili, ki je samo za svoje farnike delo. Puna je bila vsigdar

mala cerkev, včasi so se komaj notrispravili ešče so odzvuina stali. Samo z Gaborove hiže je ne stopo prek nišče cerkveni prag, kak je Pavel bio farar.

Stari Gabor Števan je v prveši letaj tudi ne trno hodo v cerkev, ali svojoj držini je zato gda—gda dopüsto iti. Ali zdaj je trdo vödao zapoved, naj nesme iti nišče v cerkev, ar de žnjim meo delo.

Pri Gaborovi je ponadelaj tudi vsaki mogo delati, samo za bogatstvo za več i več penez. Pa je bilo tam že z vse toga dosta, kak so v vesi gučali, so penezi gospon Gabora že gorizdigali, od leta do leta je bogateši bio, i od leta do leta tudi bole i bole čemereren. V cintori si je tudi zato dao kripto napraviti, naj njegova držina tam tudi ne bode vküper z drugimi.

Siromaška mlada ženska je postanola prvi stančar nove kriptte. Terka se je ne mogla dugo veseliti žitki, kak ženska, komaj za dve leti po gostüvanji je mrla. V celom svojem poročnoj žitki je več bila betežna, kak ne i gda je dete porodila je več niti gori ne stanola. Ostalo je za njov veliko bogatstvo i edno betežasto dete.

V tom vremi je dao Gabor Števan v cintori kripto zidati, on sam je tudi tam bio pri delavcaj i ravno je ta prišo Karas doktor. Stano je da bi delo pogledno, potem se je pa k Gabor Števan obrno i reko njemu je:

Preveč de lepo, ali želem Vam naj v kratkom vremeni več mrtvi ne pride se. Vaš sin Janoš se meni ne vidi, preveč je loši, nema kakše falinge?

Gospod doktor so tudi takši, kak smrti ftič, nema Janoš nikše falinge, tak je zdrav, kak žalod.

Ali dönok, gda je Gabor Števan domoprišo je pogledno Janoša obraz, ki je že nikaj ne mogo delati, nego samo je sem — ta hodo v hrami.

Tomi gizdavomi človeki se je do tega mau vse po njegovoj voli posrečilo. Ali kak je Pali v ves prišo za dühovnika se je boj začno med očom i sinom. Istina, da je Pali, gda je v ves prišo, šau v očinsko hižo, da bi se zmiro, ali Gabor Števan ga je tak mrzlo i trdo sprejo, da je Pavel žalostno šau nazaj i zdaj je on tudi gorivzeo boj z svojim poštenim i krotkim orožjom.

Gabor Števan je na svaki način

Krvavi dogodki v Pragi.

Junija 11-ga je delavstvo protestiralo proti novim carinskim tarifam. Velika množina ljudstva je vküperprišlo. Policija je ne dopustila ljudstvu po varaši skoz iti i tak je prišlo do krvavoga bitja, množina je policijo z kamenjom lüčala, policaje na konjaj so pa z železnimi i lesenimi drogami vömetali z sedla. Začnolno se je strelanje i oranjeni ljudi je ostalo okoli 100, med temi 66 policajov. Artilirali so skorom 70 ljudi.

Razpravljanje potrebne stvari do polnoči v parlamentu.

V petek se razpravljalo v parlamentu ober interpelacije g. poslanca Sečerova, ki se glasila sledeče:

1. Jeli znajo g. minister za poljoprivrede, da je v nevoli poljedelstvo države i kaj ščejo na pomoč temi včiniti?

2. Jeli so pripravljene g. finančni minister to nevolu naših kmetov zmanjšati s tem, da pistijo žito i živino kmetov brez carine vö?

3. Jeli so pripravljene g. finančni minister znižati carino pri uvozi poljedelske škeri?

4. Jeli so pripravljene g. železniški minister znižati železniško voznino, šterim bi naše gospodarsko življenje dosta oslobodjeno i naše poljedelsko blago bi lahko nosilo konkurenco v tujih državaj?

5. Jeli je pripravljena vlada kartel cukernih fabrik izkončati i po kokšnem načini pomagati, da

pokazati steo svojimi sinji, da je edino blaženstvo na zemli bogatstvo. Pavel je pa ravno nasprotno düševne kinče držo za glavno, bogatstvo je samo za orodje držo, šterim je dosta dobroga lejko včini i ne za cilj, za štero je edino vredno živeti.

Cerkev je že preveč slaba bila, Pavel jo je popraviti šteo dati, ali vesi najbogši kmet ne samo, da je z ednim filerom ne podpiro to delo, nego je ešče proti delo:

Zakaj bi jaz na cerkev dao svoje peneze, ka meni nazaj da cerkev za to? Samo plačajte vi, či mate skoj, ali je cerkev prva i tak pride drügo, tak nega konca vekivečnoj dači.

Pavel je dönok gori dao zazidati cerkev, brezí očine pomoči. Najprvo je on sam dao na cerkev ednoga leta svoje plače polovico, ta pelda je tak veliko moč mela, da so den za dnevom prišli aldüvat na cerkev. Dekle so dojpovedale z lepoga gvante i peneze so na cerkev dale. Vsaki je dao nikaj, peneze, delo, što ka je mogo, ešče veški koudiš Šanta Gjuri je prineso dvajsti filerov na cerkev.

Cerkev se je goripostavila i veliko je bilo Paliva veselje, ar ljübe-

sejanje cukorne repe hasnovito bo?

Vsa ta pitanja se glasijo tak, kak či bi od naše stranke izišlo. Odgovorili so tüdi vsi ministri i so tüdi drügi poslanci z arbili reč k toj zadevi. Najbole interesanten je bio govor g. Joca Lalloševiča, ki je pokazao na to, da gospodarske i poljedelske nevole rastejo po celem sveti. Rekeo je, da poljedelski delavci že tüdi idejo na pot fabričnih delavcev, — i za kapitalizacijo poljedelstva. To nevolu pa ešče povekša brezpeneznost, visoki intereš pa velike porcije, — i najbolje iracionalni rešitev agrarne reforme. Zahteva, da prodajna cena zemlje naj nemore vekša biti istinite vrednosti.

To pitanje je jako važno i zato nej je čudno, da so gospodje do polnoči razpravljali to.

Mi našo mnjenje povemo tüdi o tem v bodoči številki našega lista

Prekmursko pitanje.

Naši nasprotniki, naši neprijatelje nam to mečejo v oči i to pišejo od nas. da je naša stranka, madžarska stranka i da mi samo madžarske interese ščemo služiti. To trditev pa mi odvrnemo s tem, da je naša stranka ne (samo) madžarska, nego prekmurska i zato organizira i bode organizirala celo Prekmurje slovene i vogre, naj bode celo Prekmurje, kak eden mož, kak edna düša. Zato pa naši neprijatelje ne morejo brezi ne-

zen i aldüvanje je zdignolo gori to cerkev. Gda so jo posvečivali je tam bila cela ves. Lepi svetek je bio, ne je ostalo sühi oči, da je Pavel od toga pregdo, kak velika moč je vera i ljübezen, štera je to cerkev ponovila.

V cerkvi najodzaja se je v čarnoj obleki edna ženska britko jokala, Skrvma je prišla se od bogati Gaborovi, gde vsega dosta jeste i jokala je zato, da je na svojega sina cerkev nikaj ne mogla dati.

Popoldnevi, na den posvečivanja se je ljudstvo v cerkvenom ogručeki vküpernabrato i čakalo je je božoslüžbo. Gabor Števan je ravno tam šau prek, pogledno je novo cerkev, štera je istina prostna bila, ali dönok ljübljena, okoli z lepim drevjom.

To je ta herešna cerkev je pravo ednomi kmeti, ki ga je pozdravo. Jaz bi z pol žepke dvakrat etakšo lejko zazido, ali na čedneše ponücam svoje peneze, ne slüži mene ne pop, ne cerkev.

I dönok v kratkom vremeni je nüco Gabor Števan cerkev i njene zvone. Znova je mrtvec bio pri hiži.

— Dale. —

voščenosti to praviti, da je naša stranka madžarska samo. Prekmurskoga ljudstva potrebčine so ednake, bodisi vogren, ali sloven. Naš ter je eden, naž težki križ je eden, da nemamo toliko kaj bi živel, stradati moremo.

Čakali smo že dugo od tisti, šteri pfi naz različne posle vodijo da na pamet vzemejo naš težki stan, vaše siromaštvo i nam bodo na pomoč. Ali zaman je bilo naše čakanje, kem dale, vse je hüše postano naš stan, naše razmere. Previditi smo mogli, da si sami moreme pomagati, či se rešiti ščemo svojega žmetnoga gospodarskega križa. Zato smo pa mi goristopili i organiziramo celo Prekmurje v neodvisnoj prekmurskoj stranke.

Ta stranka se bori i se bode borila za našega siromaškoga, zavrženoga prekmurskoga ljudstva pravice. Istina, da je preveč dosta naši neprijateljov, šteri nas napadajo i preganjajo ali mi se ne bojimo od nevole, od trpljenja, ar bole ljübiamo svoje drago prekmursko ljudstvo, samo za vašo dobroto i lepo bodočnost ščemo delati i či trbe, tak ešče trpeti.

Mi poštüjemo vse narode i narodnosti naše države, mi poštüjemo naše državne zakone i ščemo sküпно delati za edinstvo države. Zato je pa naša stranka ne madžarska, nego prekmurska i prekmurske interese šče služiti na blagor ljudstvu i državi.

GLASI.

Pismo iz Dobrovnika. Prosimo „Novine“, da naj drügoč na gyülejše (shode) takse ljudi pošlje, šteri zastopijo govornike, da ne bo teliko laži i obrekovanja v krščanskom listi „Novine“.

Na lažlive i nesramne napade na g. kaplana Lejka — odgovor bo v prihodnji številki.

Ogenj v Dolgi vasi. Na v pondeljek zajtra se je še po neznanim vüžgalo gümlu kmeti Vargi iz Dolgevesi. Ogenj se je na hitro razširo po celom gospodarskom poslopji. Zgorela je vsa škér i 2 let stari bik. Da se je ogenj ne na dele razširo, hvala ide lendavskoj požarni obrambi, če gli se že dvakrat začelo sosidno poslopje vüžigati, Kvar cinijo do 150 jezer Dinarov.

Posnemanja vredno. Na svetek Serca Jezušova je v Dolnji Lendavi nad 500 prijelo sveto prečiščavanje. Svetek se je obslüzavao, kak drügi svetek, spredgov i svetov mešov. Posebno je veselo bilo gledati na družinske očete, šteri so že dali svoje družine posvetiti presv. Serci Jezušovomi i so svojov družinov vred prišli k svojim večnemi Kralji na gostijo. Posvetilo se je jih že več kak 100 družin.

Hotiza. Na shodi neodvisne prekmurske stranke je bio za predsednika izvoljen vlč. g. Josip Tivadar ekspozit, kaplan.

Nesreča. Junija 4-ga je prišo v Križevce na senje Vöröš Lajoš z Fokovec doma z svojov ženov vred. Gda sta domo šla blüzi Panovec v logi je nekak na žensko strelo. Mož je nazaj šau v Križevce po vrača i zglaso je delo orožnikom. All orožniki so pri ženski najšli malo amerikansko pistolo. Svedocke so tak vadlivali, da je mož malo napiti bio i svado se je ženov i prek jo je obino i v srce jo šteo strliti, ali žena me je dojpodarila roko i tak jo je dojšo šüš na nogi. Mož je sledi tak vadljivo, da sta ne dobro vidla, kak se je celo delo zgodilo, znabiti da se žena sama strlila. I zdaj je žena pravla, da se je resan sama strlila. Moža so drügi den v Soboto odpelali i zdaj sodnija išče pravi zrok celoga dela.

Plan novoga katasterskoga zakona. Finančni minister je vözdalo plan novoga katerskoga zakona, šteroga v najkračšem vremeni pred ministerski svet predloži. Te novi zakon v celoj državi odredi novo katastersko mero.

Škarlatinka v Prekmurji. V zadnjem časi se je v Prekmurji preveč razširila škarlatinka, ne samo v dolnjem, nego tüdi v gornjem Prekmurji. Beteg se je najbole razširo v Večeslavcih, v Pertoči i v Polani. Za toga volo se je zdravniška komisija pripelala v Prekmurje, da bi prve stopaje storila proti betegi. Do etiga mao je škarlatinka skoron 30 dece pobrala. V M. Sobočko bolnico so že 62 osob pripelali. Za vola toga betega je v Prekmurji vsako senje prepovedano držati, vse veselice i kakše drügo zbiranje ljudi.

Automobilska nesreča. Na cesti Ludbreg-Varaždin se je pred par dnevi velika automobilska nesreča zgodila. Dr. Peričič vrač i Ignjatovič sta zadenola v voz kmeta Gjuro Milaka. Automobil se je prevrgo i oba dva potnike v autoji sta težko oranjeniva ostala na cesti.

Mrla je borza dela v M. Soboti. Dugo se je vleklo to delo i nazadnje je dönok podlečti mogla borza dela v M. Soboti. Ne se je mogla nabrati takša šuma, da bi se te urad goriodržao i tak je junija 15-ga henjao delati. To je veliki zgübiček za prekmurske polske delavce, ar zdaj več nikšega zagovornika nemajo i zdaj pa bole vöponücajo naše siromaško ljudstvo.

Državna meščanska šola v Dolnji Lendavi. V pisovanje učencev se vrši dne 28. in 29. junija 1926. od 8. do 12. ure. Učenci naj prinesejo šolsko izpričevalo in krstni list.

Ravnatelj.
Državna osnovna šola v Dolnji Lendavi. Vpisovanje učencev v prvi in druge razrede se vrši 28. in 29. junija in 1. julija t. l. od 8—12 ure. Učenci za prvi razred naj pridejo v spremstvu starišev, prinesejo naj krstni list.

Upravitelj šole.
Posvečivanje ev. Diaškoga Doma v M. Soboti. Junija 27-ga bo goriposvečeni i prekđani evang. Diaški — Dom v M. Soboti. Prekmursko ljudstvo pridri na te veliki svetek evangeličanov v M. Soboto brezí verske razlike i ređujte se vsi z nami.

Novi grofovi. Nekronani kralj Prekmurja Klekl Jožef po milosti božji i volji naroda poslanec so delajoče kaplanje združene prekmurske stranke imenuvale za grofove. Predsednik stranke boržčas nikši vekši naslov dobijo.

Pismo iz Dobrovnika. Po tem naslovom so „Novine“ v zadnji številki članek prinesle, šteri de na vekov veke najlepša pelda tistim, ki bi se radi navčili, kak trbe lagati. Konec članka je pa tak nesramno grdi, da bi ga lejko „Fidiburž“-i poslali, ne pa da so namesto razlaganja evangeliuma kaj takšega pisali. Či bi jutro kaj takšega pisalo, bi se gvüšno jokali, zdaj se pa veselite!

Je vam zdaj tüdi Srce Jezušovo podelo, da smete svojega brata tak blattiti pred ljudstvom.

Prekmurski prorok. Da so gospod Klekl prekmurski prorok, to smo znali; a da znajo tüdi sanje razlagati, to smo ne znali. Sicer so tüdi oni Jožef liki ne egiptovski, nego čerenčavski.

Toča v Medjimurji. 15-tega junija je med Čakovcem i Središčem velika toča i viher divjao. Toča je kukurico popolnoma vsekla, da se skoro ne pozna, kje je bila posejana. Žito pšenica pa je vsa na zemlji i čisto presekana. Siromaki ne bodo imeli žetve!

Naročnikom. V zdajšnji številki smo vsakomi čekk poslali, prosimo Vas, da nam zdaj naročnino po tom notri pošlete. Naročnina na leto je 40 din. na polleta pa 20 din.

Ižekovci. Ko so ništerni ljudje zvedili, da šče neodvisna prekmurska stranka v Beltinci shod imeti so prišli k nam i so nas nagačavali, da shod naj razbijemo, govornike pa zbijemo. Seveda smo je ne bogali. Posebno pa tiste ki so prišli iz Beltinec, ar tiste že tom ne poslušajo. — Čüdno je, da so ravnok tisti ljudie prišli nas hujskat, šteri glasijo v svojih Novinah ljübezen do bližnjega.

Gospodarstvo.

Dobro seme.

Bližemo se k žetvi. Stara reč se zdaj pokaže, da tak boš žel, kak si sejal. Zato je važno, da za setev dobro seme nücajmo. Pri nas je ešče to ne tak razvito, kak v Nemčiji. Tam si vsaki ve t za 3-4 lejt poskrbi novo seme za sejanje. To fčinijo zato, ar v tem časi vsako — tüdi najbolše seme — zgübi svojo prvoletno dobroto, Ali v Nemčiji tüdi vsaka okolica ma svojo mesto, gde si to dobro seme lahko poskrbi. Mi pa neimamo še takšo organizacijo, kak Nemčija. Mi za takše svrhe nosimo naše peneze vo Dobro seme je pa nam jakö potrebno. Da smo se sami trüdili tüdi za to, to kaže, da v boji je vsaki soldat prineseo v žepi malo seme domo iz tiste krajine, gdje se bojüvao. Tak mamö že zdaj večfele seme. A dobrota semena se pa

od lejta do lejta manjša i letina se s tem tüdi manjša. Kak velika dobrota bi bila za naš kraj, či bi dobili samo toliko boljše seme, da bar en meter bi več nosila naša zemlja, kak dozday. Dosta nas je v Prekmurji, pa moremo na vse misliti! Zato se pa skrbimo za dobro seme!

Naše gorice

so v nevarnosti, ar to vreme je jako dobro za peronosporo. Zato moramo večkrat i dobro špricati, — pa tüdi žveplati. Pri tem pa paziti, da špricanje tak, kak tüdi žveplanje naj vsaki list i tüdi grozdje dobi, da naj te beteg gori ne stopi. Či vsi ednako dobro zvršimo to, potem se ne trbe bojati.

Včelarne

moremo postaviti v leti na senco. To je zato potrebno, ar so živele včele po naturi v logi i či je velika vročina zdaj tüdi ideje vö iz včelarne, štere pa notri ostanejo z krilo pa vrtijo, da hladni lüft napravijo. Pri probi, či se en kaphtar postavi na sunce, drugi pa na senco, bo se vidlo, da v senc i včele več nanosijo.

Vüne

či se otečejo pri kravi, to njoj febro napravi i ne jej. Dobro je proti tom, či napravimo iz friškoga ilova z ocijom evo malto i s tem debelv namažemo. Pri tem moramo pa paziti, da kak se to posüši, fčasi operimo doli i namažimo z friškim malterom.

Fotografični odlomki.

Na prvoj strani evangelium, apoštolske reči, ljübezen Božja; znotraj nasprotje tega in na zadnji strani sporočila za agrarne interesente; tü med drüjgimi tij agrarni interesent zvediš, da si od hipermaksimuma še kelko plügov lahko računasi; tvojo prošnjo kelko krat lahko apeliraš, in či ti Bog da moč in zdravje, gdaj nekday tüdi odgovor lahko dobiš — ali zemlo ne vörjem. Vse to najdeš v »Novinah«, šterih lastnik in düševni voditelj je g. Jožef Klekl vpokojeni plebanos in po volji ljudstva izvoljeni narodni poslanec. Betežasti človik, vpokojitev je tüdi sam proso, ali se s politikö krepči. Gda ga ne mantra bolezen, razlagla agrarne zakone, stranke sprej-

ma, potuje sem in tja, cerkvene in politične govore drži, v tej drüjgih govori večkrat naglašä, da so ga preganjali, morao je bejžati, pa zakaj prav za prav nevemo. Od tega bega je tüdi fotografija, če koga zanima naj pogleda, sam jo je dao v svoj kalendar, jako dobra je. Borij se, da bi Madjari tüdi dobili zemljo, in kda je njogova stranka na vladi, se od tega spozabi; »Népujság« jim ustanovi, na mesto zemlje dobijo papir, na mesto krüha naj papir jejo. Prekmurske veleposestnike pelja pred ministre, ne za siromaško ljudstvo, liki za njihove interesente, bori se da se naj veleposestva stoječa pod agrarno reformo za večno ceno prodajo, ali kda se to zakonsko dovoli, te se obrne proti zakoni in prodaji, ker njegovo politično stanje tak želi. Vmes pa napade mariborske profesore, da pri dopolnilnem izpitu nekaterih prekmurskih učiteljev ni so bili dosta strogi. Mogoče jih ni zadosta padlo, še več bi bilo treba. Napada v »Novinaj« veliko plačo ministrov, pše od teh ogromnih šumah, s katerimi se prazni državna kasa. In je tihi, da stemi velikimi šumami ministri njegove stranke napolnijo žepe. Tihi je od dnevne 300 Dinarjev poslanske plače, ker te dnevnice tüdi on sprejema. Kda je njegova stranka na vladi, je prvo delo, de se par jero uradnikov sem i tja premešti, in pri tem ima država na milijone škode, ker je te premeščenje prihodnja vlada vse uničila. In uradniki so se lahko znova selili ne na stroške stranke, ampak na državne. Tüdi v Prekmurji je več takih dogodkov bilo. Takšna je davke znižajoča politika g. Kleklna. Siromaški prekmurec, v davkih za zgornje milione se tüdi tij potiš. Vmes pa za pazijo moj redeči robček. Da da gospod poslanec, tüdi jaz sem sprejel od tistih gospodov za trij dnij dnevnih eden sto kron, skupaj trij sto kron za mojo delo v beltninski hranilnici. Zakaj ne bi sprejel, če ste tüdi vij lahko sprejeli od njih stroske za vaše zdravljenje, kakor tüdi to ne tajite. Da ste se od čerenšovskih vlomol prestrašili to verjem, da ste od tega obetežali tüdi verjem ampak dvo-min, da bi Vam Obal zaradi tega plačal šumme za zdravljenje.

Oči so se Vam ostavile na mojem redečem robčki? Kaj pa redeča zastava v Ljubljani Vam nekvarila oči, katero je Vaša stranka peljala na zmago na občinski volitvah. Ali so mogoče pod redečo

zastavo zbrani »Krisztusov sveti kommunizem« sledili?!

Trdite de sem Vam grobijansko pismo pisao, ker ste po Vašem mnenju odprli ljudstvi oči, naj ne küpi zemljo. Mislite da ste popolnoma uničili prodajo zemlje? Ne mislim, ker od Vas odprte oči že vidijo Vašo politiko. O tem ešče samo telko, da če se v Novinah« priobčeni »mešetari, ki so hoteli pri prodaji zemlje milione zaslužiti in ktem podobni lažljivi izrazi tüdi mene tičejo, bodo se ti izrazi tüdi likvidirali — ali ne spismom.

Vašo visoko cenjeno pismo ne bom priobčil na Vašo željo v Népujsági ker sem ga že dal k mojim prijaznimispomini k Hindenburgovi slici, katero sem v svetovnoj vojni za navdúšenje na bojišče dobo od Vas, takrat, kda ste ešče tüdi vij visoko častiti gospod plebanos za zmago Madjarov molili.

Bačić Arpad.

GOSPODARSTVO.

Tržne cene.

Dolnja-Lendava, 15. junija.

100 kg. pšenice	340 Din
„ „ žita	220 „
„ „ ovsa	180 „
„ „ kukorce	160 „
„ „ hajdine	250 „
„ „ Prosa	210 „

PENEZI.

Zagreb 15. junija.

1 Dolar	56.42 Din.
1 Schiling	8 „
1 Češka K.	1.67 „
20 zlati K.	210.— „
1 francoski fr.	1.64 „
1000 madžarski K	0.79 „
1 Šveicki fr.	10.98 „
1 italijanska lira	2.09 „
100 dinarov v Zürichu	9.11 Fr.

Žlvina.

MESO.

1 kg. govedine	13 Din.
„ „ teletine	18 „
„ „ svinskoga	18 „
„ „ špeja	24 „
„ „ masti	30 „

Edno jajce 75 par.